

Wat Hoor Ik

Tips en adviezen uit het werkveld D/SH kinderen van 0 t/m 5 jaar

Binnen het meerjarenexpertiseprogramma Deelkracht (www.deelkracht.nl) voor jonge dove en slechthorende (D/SH) kinderen (0-5 jaar) is begin 2020 het project *Wat Hoor Ik* gestart. Dit project heeft als doel het inzicht en de kennis van ouders en professionals te vergroten over gehoorverlies en het effect van hoorrevalidatie op de (gesproken) taalontwikkeling van D/SH kinderen. Daarnaast richt het project zich op het vergroten van de vaardigheden van ouders en professionals in het gebruik van en de omgang met hoorhulpmiddelen.

Op 22 september 2020 heeft een sectoroverstijgende bijeenkomst plaatsgevonden voor onderzoekers, audiologen, gezinsbegeleiders en andere professionals die vanuit de vroegbehandeling in gezinnen te maken hebben met hoorrevalidatie. Er waren collega's van Adelante, Auris, Kentalis, Libra, NSDSK en Pento aanwezig. Het doel van deze bijeenkomst was het inventariseren van behoeften en wensen van de aanwezige professionals en het delen van informatie tussen verschillende organisaties over wat goed werkt in de begeleiding en/of communicatie rondom hoorrevalidatie richting ouders.

Begeleiding ouders

pagina 3

Gehoorverlies inzichtelijk maken

pagina 4

In dit document vind je de opbrengsten van de bijeenkomst. Tijdens de bijeenkomst hebben we aan de professionals gevraagd wat voor hen op dit moment goed werkt in de begeleiding en/of communicatie rondom hoorrevalidatie richting ouders en wat zij adviseren aan hun collega's. Tevens hebben we gevraagd waar nog wensen en behoeften liggen op het gebied van tools. De tips en wensen die werden gedeeld tijdens de bijeenkomst hebben we ingedeeld in vier thema's, namelijk **(1)** begeleiding ouders van jonge D/SH kinderen, **(2)** gehoorverlies inzichtelijk maken, **(3)** informatieverstrekking aan ouders van jonge D/SH kinderen en **(4)** informatiedeling professionals.

Na de bijeenkomst is per wens/behoefte gekeken of er al een bruikbare (Nederlandse) tool beschikbaar is. Wanneer dit het geval is, dan is de wens in de wensenlijst afgevinkt en staat de betreffende tool erbij beschreven. Op de volgende pagina's vind je per thema de tips en adviezen van de professionals en welke wensen er nog zijn.

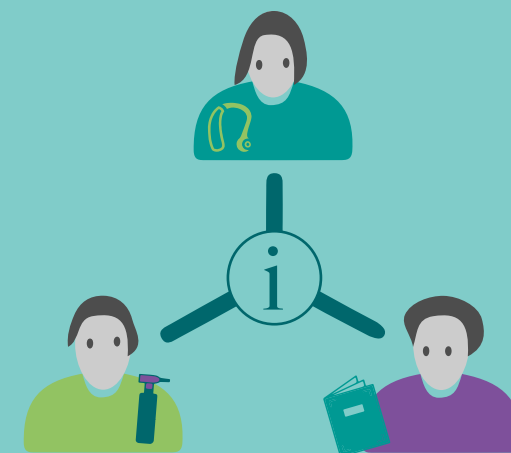
Informatieverstrekking ouders

pagina 5

Informatiedeling professionals

pagina 6

Begeleiding ouders

1

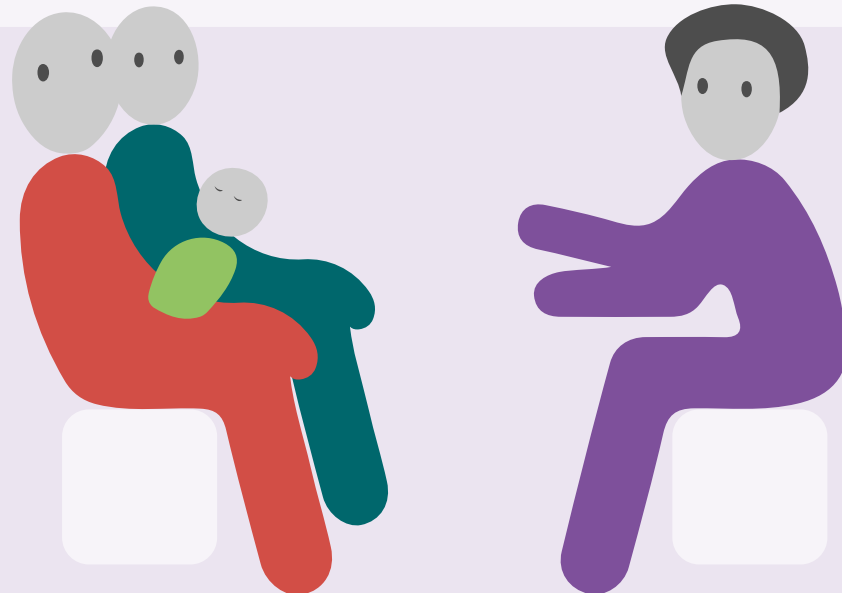
In de begeleiding van ouders is er veel aandacht voor goede communicatie en samenwerking met de ouders.

Wat zijn waardevolle tips voor de begeleiding aan ouders?

- Vaste audioloog per gezin.
- Audioloog kort na eerste BERA-onderzoek naar gezin laten bellen voor vragen van ouders.
- Ouders actief betrekken bij behandelplan en goed naar ze luisteren.
- Ruimte geven voor rouwproces ouder.
- Ouders informeren over bij wie ze terecht kunnen: wie doet wat?
- Vereenvoudiging en herhaling van informatie (bijv. bij uitleggen audiogram).
- Kinderen op jongere leeftijd stimuleren mee te helpen met zorg voor apparatuur.
- Hulpvraaggestuurd werken met ouders.

WENSENLIJST

- ☐ Een tool om de motivatie van ouders te stimuleren voor draagduur hoortoestel en oefenen met spraakklanken.
- ☒ Een map met behandelideeën voor jonge kinderen met betrekking tot hoortraining.
→ Bij Kentalis is "[Hoorspel](#)" te koop: een hoortrainingsprogramma voor kinderen van 2,5 jaar tot 8 jaar, waar professionals tips uit kunnen halen om aan ouders mee te geven.
- ☐ Een tool om bij ouders de bewustwording van het gehoorverlies te stimuleren (zie volgende pagina).

Gehoorverlies inzichtelijk maken

2

Er is veel behoefte aan een goede tool om het gehoorverlies inzichtelijk te maken in verschillende luistersituaties.

Wat wordt er gebruikt om gehoorverlies inzichtelijk te maken?

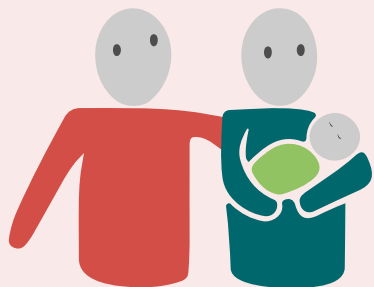
- dB-meter en luisterslang.
- Software NIOSH Hearing Loss Simulator.
- Filterprogramma voor simulatie conductief gehoorverlies.
- Software Oticon Paediatrics.
- Visualisaties van gehoorverlies op papier (bijv. door deels weggummen/vervagen van bekende schilderijen of geschreven naam).

WENSENLIJST

Een app die:

- ☐ ... slechthorendheid simuleert met en zonder
(a) hoortoestellen en
(b) mondbeeld,
- ☐ ... verstaan in rumoer en het effect van soloapparatuur daarop simuleert,
- ☐ ... in real-time slechthorendheid simuleert (m.b.v. koptelefoon met ingebouwde microfoon),
- ☐ ... slechthorendheid simuleert op niet-talige manier: visualisatie.
- ☐ Video over gehooronderzoeken om ouders goed voor te bereiden.
- ☐ Video over hoe ouders zelf kunnen controleren of hun kind goed hoort.

Informatieverstrekking ouders

3

Het is belangrijk dat ouders weten waar ze antwoorden kunnen vinden op hun vragen over bijvoorbeeld de ontwikkeling van hun kind, hoorapparatuur en andere voorzieningen.

Hoe kunnen professionals informatieverstrekking faciliteren?

- Informatieavonden en huisbezoeken om het hele systeem te informeren.
- Rolmodel bij informatiebijeenkomsten.
- Ouderbijeenkomst voor Q&A met audioloog.
- Ouders in contact brengen met lotgenoten.

Welke informatiebronnen worden er gebruikt om ouders wegwijs te maken in de wereld van gehoorverlies en taalontwikkeling?

1. Brochure over het proces van hoortoestel aanmeten (Adelante):
“[Als uw kind een hoortoestel krijgt](#)”.
2. Voorlichtingsmateriaal van [FENAC](#), bijv. de brochure “Uw baby hoort niet goed, wat nu?”
3. Website voor ouders van [FODOK-FOSS](#).
4. Website over taalontwikkeling: “[Kind en taal](#)”.
5. Website RIVM: [voorlichtingsmateriaal over matige slechthorendheid](#).
6. Online module met praktische informatie over hoorapparatuur en video-instructies (Deelkracht): “[Gehoorverlies en hoorapparatuur bij dove of slechthorende kinderen](#)”.
7. “[Gehoor in beeld](#)” (Kentalis): e-learning voor ouders van D/SH baby’s.
8. Boek: “[Zo hoor ik: Een kijkje in het leven van jonge kinderen met gehoorverlies](#)”.
9. Informatiepakket (DVD) “[STEPS van horen tot praten](#)” geeft inzicht in de verschillende stappen die een kind doorloopt van horen tot spreken.
10. Muziekrevalidatieprogramma voor kleuters met een CI “Een muziekreis door het Regenwoud” (Advanced Bionics).
11. “[Natuurlijk communiceren](#)” (NSDSK): oudermethode met kennis en vaardigheden.
12. App “[Hoor & Kijk](#)” (NSDSK) met adviezen voor ouders van kinderen tot 1,5 jaar.
13. App voor hoortraining “BabyBeats” (Phonak).
14. App “[KinderGebaren](#)” (NSDSK), gemaakt voor en door kinderen.

WENSENLIJST

- ☐ Gebundelde informatie over invloed van gehoorverlies op spraak-/taalontwikkeling.
- ☐ Informatie en tips aangepast aan de ernst gehoorverlies.
- ☐ Beknopte en minder talige informatie (bijv. infographics over tijdlijn proces na vaststelling gehoorverlies, mijlpalen in ontwikkeling).
- ☐ Ondersteunend materiaal voor lotgenotenbijeenkomsten.
- ☐ Uitbreiding KinderGebaren-app met zinnen.
- ☐ Meer cursusaanbod op het gebied van gesproken taalontwikkeling en Auditory Verbal Therapy.

Informatiedeling professionals

4

Er is behoefte aan een nauwere samenwerking tussen het Audiologisch Centrum (AC) en de Vroegbehandeling (VB).

Wat helpt bij de samenwerking tussen AC en VB?

- Korte lijnen tussen AC en VB.
- Vroeg en strak doorplannen van gezamenlijke afspraken met cliënt(systeem).
- Gestructureerde kindbesprekingen tussen AC en VB.
- Snelle verslagen vanuit AC naar VB.
- Informatie over wat er thuis gebeurt vanuit VB naar AC.
- Datalogging uitlezen mogelijk maken voor VB om hoortoestelgebruik beter te monitoren.

Informatiebronnen voor professionalisering:

- Nieuwsbrieven [ONICI](#) (bevatten geregeld ook bruikbare informatie voor niet-CI-dragers).
- E-learning "[De wereld van doven en slechthorenden: het gehoor](#)" (Kentalis)

Inzicht in de hoorontwikkeling van de cliënt:

- Vragenlijst "[NAMES](#)" over luistervaardigheden kind.
- Vragenlijst "[LittleARS](#)" over vroege spraakproductie kind (0-18 maanden).
- Vragenlijst ontwikkeld door Libra voor ouders en leerkrachten in proefperiode hoortoestel.

WENSENLIJST

- ☐ Datalogging voor VB.
- ☐ Scholing aan audiciens om de omgang met hoorrevalidatie bij jonge slechthorende kinderen te bevorderen.

Vervolgstappen

Naar aanleiding van de tips en wensen van de professionals zal een “toolbox” worden ontwikkeld, ingedeeld naar de vier thema’s. Het idee van de toolbox is dat professionals hier alle mogelijke ondersteunende tools kunnen vinden die zij kunnen gebruiken in de hoorrevalidatie.

Per thema is een werkgroep opgericht. De werkgroepen bestaan uit onderzoekers, professionals en ervaringsdeskundigen (zowel ouders van D/SH kinderen met hoortoestellen als D/SH volwassenen met hoortoestellen). Binnen elke werkgroep zal men zich bezighouden met het prioriteren van de wensen en starten met het ontwikkelen van de tool(s) waar de meeste vraag naar is. In eerste instantie richten we ons hierbij op hoortoestelgebruikers. Heb je interesse om mee te denken en/of een bijdrage te leveren aan één van de werkgroepen? Laat ons dit vóór 1 maart 2021 weten.

Heb je nou zelf ook nog tips of adviezen over wat voor jou goed werkt in de begeleiding en/of communicatie rondom hoorrevalidatie richting ouders van jonge D/SH kinderen? We horen ze graag van je, want op die manier kan dit document groeien!

Je kunt ons bereiken door een e-mail te sturen aan Brigitte de Hoog (bdehoog@nsdsk.nl) of Merel Maslowski (m.maslowski@kentalis.nl). Meer informatie over het project kun je [hier](#) vinden.

Projectteam: Hille van Gelder, Brigitte de Hoog, Merel Maslowski & Claudia Sinoo

